

Németh Erzsébet
Földbe szivárog

Átzúg rajtunk a Nyár
tűz-fortisszimója,
összeszabdálja testünk
az eszeveszett zene.
Hiába nézünk az égre:
a csillag is vérzik,
s földre szivárog
az ember szégyene.

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: **1500,-Ft.**

A **Lant Irodalmi Klub**
tagsági díja egy évre: **500,-Ft.**
Ez magába foglalja a művek
gondozását és közlését.

Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címére. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT**
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu
kislant@interware.hu

ISSN 0865-8633

Rudnai Gábor
Rudabánya

Magyar Nemzeti Múzeum, régészet

Ahogy ma újra látom,
az elsüllyedt világon
átgázol néhány lányom.

Öt ujja van, hat ujja?
Nem táltos, most tanulja
a járást, másodszer, újra,

ha elbukik is, felkel,
mindegy, majom vagy ember,
csak zúg a Pannon-tenger.

És bezárul a lignit,
és aknát is alig nyit.
Az égből egy szeletnyit

adatok nekünk!

Kondor Jenő

Mit hozhatna...

Mit hozhatna
ez a nyár még?
Virágot és kedvesem
csókját.

Keresztet?
Holt apámét.
Szirma-hullajtott
alvó rózsát.

Kis LANT

IRODALMI FOLYÓIRAT

Németh Dezső

me g i n t

megint jön évszak csendje
megint csak sír a nyárfa
múló magányos percek
levelek elhullása

madaras ágak félnek
madaras ágak sírnak
botló csillagú égről
botlott csillagok hullnak

érnek a szőlőgyöngyök
gyöngyleány keblek érnek
virágok sápadt arcán
elindul halni a lélek

botló lábaim lépnek
utak sírnak utánam
görnyedt árnyékom hátán
vonszolom árnyékszárnyam

Magyari Barna

Virágzó anyanyelv

izzanak testünk vérszála
az éden boltívei alatt
itt hol csókálló érintésem
örömmre rúzsozza az ajkad

süppednek a percek mint a sár
a múlás mindenre rátapad
s te érted égő szememmel
mindig melegítsd ezt a tavaszt

amikor hetekre elválunk
csak a test megy a lélek marad
anyanyelvünkkel virágozni
szívem s szíved közt mindig szabad

Ideg a madzag

a lét fény-csücskébe kapaszkodtunk együtt
ugyanazt akartuk mi mindketten aznap
összeköt bennünket sok forró érintés
szívemtől szívedig több ideg a madzag

néhány mozdulatod gyakori vendégem
ha visszaidézem kezem hogyan fogtad
nem leli álmát csak forgolódik a vers
s kitakarja magát agyamból a mondat

sétálsz a hangsúlyban test nélkül is ragyogsz
majd visszalép a báj fehér papucsodhoz
az asztalon búkifli s jajtej így van az
amikor boltból mindent hiányod hoz

édeni hullámod nem himbálja ágyam
kevés az ami itthon nélkülöd ma vár
csont-hús konyhában szerelemmel szennyezett
véredényeimet elmossa a magány

A magány nem nekem való

mellkasomban izzik a szerelem
érzem a magány nem nekem való
tündéri lényed úgy vibrál bennem
akár hangszál-függöny mögött a szó

hiába süt a nap s tavaszodik
ha nem vagy velem nincsen rügy egy sem
naponta oda-vissza bolyongok
szívemtől szívedig szédületben

amikor erősen rád gondolok
a bút eltakarja a végtelen
költészetemben milyen jól mutat
asszonyi fényed férfi génemen

Szíven csókolt a élet

ami meghitt ami szép
koponyámból jön elő
bármit megteremt nekem
ez a vérbő agyvelő

ábrándozva tekintek
a gyönyörű nőre én
fehér papucsban te jársz
szenvedélyem szőnyegén

emlékszem kék két szemed
édeni tűzzel fénylett
amikor hozzám értél
szíven csókolt az élet

a nagy érzést nem lehet
elhajítani messzire
tudd nem kívánt még férfi
asszonyt sose ennyire

Rudnai Gábor

Kosztolányi

A zöld tinta szétfolyt, felitatják a felhők.
Pedig kigyöngyözi reggelente a rét.
Szinte tapintjuk a kihűlt test melegét.

Átkutatott

minden bokrot, minden kapualjat a szél.

Ócska

trükk: égi-földi bújócska.

Apám a szóban, testvérem a rákban,
csak a félelmet érzem, nem a szeptemberi áhítatot.

Fésülködő Venus

Magyar Nemzeti Múzeum, római kőtár

Vaskosan földhözragadt ez a Venus, vastag a csípeje, combja,
melle diónyi.

Most éppen fordított a divat: zsírleszívás, szilikon.
Aphroditéből Venus lesz, murányi Vénusból Vén Hús.
Sic transit gloria mundi.*

Egykor az istennők hálószoatitkait kifecsegték,
A plettykamagazin címe: Görög-római mitológia.
Paparazzónk, a szobrász megleste Venust a női zuhanyozóban.

A Kék Angyal keresztbe veti harisnyás lábát,
Marilyn Monroe szoknyáját felfújja a szél,
Madonna a koncertközönség közé vágja a bugyiját.
Világok dőltek össze, népek és nemzetek süllyedtek el,
Venus a kerek kézi tükörben kifésüli hosszú haját.

* Így múlik el a világ dicsősége.

Dr. Domonkos János

Rózsahegy Lillafüreden

A Bükk-hegység keleti felén három hegy által festői völgyet díszít Magyarország legszebb klimatikus üdülőhelye, Lillafüred. Az 1927-30 közt, neoreneszánsz stílusban épült patinás kastélyt függőkert és gondozott park veszi körül.

Itt alkotta József Attila Óda címen legszebb szerelmes versét., de rajta kívül sok híresség megfordult e festői környezetben.

A Lillafüredi Fürdőújság 1938. június 15. száma Répássy Antal szerkesztő " Ha Rózsahegy Lillafüreden sétál " c. interjújában olvashatjuk: " A Palota-szálló bejáratánál egy fehérhajú, fekete keretes szemüvegű úr tűnik fel, társtalanul, egyedül. Lassú léptekkel halad a csónakkikötő felé. Öltözete zöld kabát, szürke nadrág, nincs semmi feltűnő rajta.

Ráköszönnek. Barátságosan, magyaros kedvességgel nyújtja a kezét a művész: Rózsahegy Kálmán, a Nemzeti Színház örökös tagja, kormányfőtanácsos. A függőkertek bejáratánál megállunk. A lépcsőkön éppen két fiatal bakfis érkezik az útra.

- Te jó Isten, nézd Rózsahegy!... - csodálkoznak. Autók száguldanak felfelé az egermúton. Vígkedélyű utasai harsány köszöntéssel és integetéssel üdvözlik a művészt. Már el is fordul az autó, de a kanyarból még egyszer visszaintenek. A járókelők most már egymás után fordulnak utána. - Rózsahegy! - Ő tőle megszokott humorával, tőzsgyökeres kifejezésmódjával csak annyit mond:

- Hát pihenhet az ember inkognitóban Lillafüreden? Minden ismerőse itt nyaral az embernek! Először vagyok Lillafüreden - folytatja: - mondhatom, el vagyok ragadtatva. Mint az álom. Alföldi gyerek vagyok, s a legnagyobb csodálattal szemlélem ezt a sok gyönyörűséget. Ha lehet, még sokszor vissza fogok jönni."

Szeretettel köszöntöm a LÁNY Irodalmi Folyóirat megbecsült munkatársát, **Dr. Domonkos János** irodalomtörténészt 75. születésnapja alkalmával, aki tudományos és szépirodalmi írásaival növelte folyóiratunk színvonalát! Erőt, egészséget, és hosszú életet kívánok magam, és a szerkesztőség nevében.

Németh Dezső, főszerkesztő.

Magyar Barna

Valóság áttetsző pongyolában

amikor lapostetűt találtak egy szonett szőrzetében
hirtelen megszakadt az irodalmi konferencia
de a nagynevű irodalomkritikus a folyosón még el tudta mondani
hogy elektronmikroszkóppal már észrevehetőek a kezdő költők kéziratái

ha kedvet érzel hozzá ma ingyen utazhatsz
a Kassák pályaudvarról személyvonattal a dadaizmusba
áramszünet van ám a szerkesztőségekben mindjárt lesz feszültség
az avantgárdreaktorban már melegszenek a nehézvers-molekulák

Ötödik évszak

a tizenéves srác sikamlós vágyai közt
hirtelen megcsúszik a lány
a sebészorvos rögzíti könyökét
rajta nyolc százalékos áfa a többi géz és gipsz

egy komfortos oratórium folyosóján
violinkulcsokat zörget valaki
Jani bácsi szerint Johan Sebastian Bach az
Juci néni szerint csupán a szomszéd jött haza

amikor mintegy hetven-nyolcvan méter magasban
V-alakban szállnak a darugépek
nem biztos hogy tavasz van
az ötödik évszak fantáziám

“A mi időnk” címmel jelentette meg a Felsőmagyarországi Kiadó Magyar Barna válogatott verseit. Kitűnő a válogatás. Magyar satirikus versei mellett a társadalmi érzékenységet is könnyed formában mutatja be, de a szerelem hangulatát is érdekes szóképek, metaforák, jelzőhalmazok teszik különlegessé. Magyar Barna versalkotása egyedülálló jelenség a magyar költészetben.

ND.

Baráti Molnár Lóránt

Rába-parti csend

Mintha sírnának a part menti fák
mert ez a forró vert-arany-nyár
nem duhajkodik felettük már
koronájuk között holnap véget ér

A csend is azúros habok
csobogásával lesz lassan teli
talán pásztortüzek lobognak távol
és dideregnek majd az élet dolgai

Hal úszik csobban elcikkan visszatér
csillámlik a víz ezüst pikkelyén
ülök a Rába partján csendben
mindenütt halkán zizeg a lét

Apám ballag az égen

Apám ballag az égen,
báránnyelhetet terelget,
fény-zene harsan messze:
készül egy égi ünnep?

Apám üldögél felhőn,
az úrben himbálja lábát,
Apám alszik egy felhőn
csillagok óvják az álmát.

Apám ballag az égen,
holdsugár követi, védi,
emléke szívemre hajlik,
emléke életem őrzi.

Holnap indulok én is,
apám útjára lépek.
Ballagok csillagok útján,
s értem is szól majd egy ének...

Szeptemberi ballada

Az utak fölött már köd-kutyák,
Bíberszínű már szerte a táj,
Ökörnyál úszik mindenfelé,
És ördögcárnát görget a szél.

A szél szárnyán röppen sok madár;
Délre, Dél felé. Dél-világba...
Töpreng az ember: a tél milyen
Lesz? Múlik a nyár és sok madár

Elröpül oda, hol nincsen tél,
Hol örök a tavasz és a nyár,
Hol árad a fény, a ragyogás...

Hallgat az ember, és a jégkutyák
Vonyítják majd az ezüst holdat...
Vadludak kiáltják: tél jön már...!

Lévai Wimmer Mária

Szeptember ballada

Balladát ínék a nyárról,
Fényéről, mely tűnőben már,
Ködlő táj és homályos fény,
Holnapután csillog a dér;

Ezüstre festi a tájat,
Zúzmarát szór szét majd a szél;
Kiáltja: elmúlik az ősz,
Készül már a jég-színű tél...!

Madarak húznak Dél felé,
Kiáltoznak: visszajövünk! -
Új tavasszal megérkezünk!

Leveleket kerget a szél,
Kutyák vonyítják a holdat,
Ezüstös hideg lesz az ég...

Kovács I. József

Versben élek

Éveim, szerelmeim mind a ködbe vésznek,
az évszakok váltakozása is csak egyre megy,
lassan rokkán a test, nemesen tisztuló a lélek.
Már nem tervezetek, csak pisllakolva élek,
nem vágyom már a jelenre, jövőre, "valami másra".
Elmélkedem... , sokat gondolok az elmúlásra,
nem vágyom nagyobb lakásra... társra,
beérő termésre, a nagy aratásra.
Vagyok maga a szunnyadó nyugalom,
mozaik perceim mind rímekbe rakom.

Megszűnni mindent? ... NEM!
Írok tovább! ... és a ... versben élek.

Kecskemét, 1990.

Puskás Zsolt

Eretnek istenek

részlet

(...)

Ments meg engem
minden Istenhívótól,
mert ők - észrevétlen -
Isten-függőségben
kiválasztattak,
ha másként nem,
- legalább is tőlem.

(...)

Atyám!

Én szabadnak születtem,
Mondhatnám,
- bár igen nagy szó! -

szabadnak teremtettél engem.
Bűneim bocsánatát nem
egy joviális, szakállas,
őszes Istentől kérem,
ahogy a jóságot, a szépet
sem hirdetem,
csupán cselekedni próbálok,
úgy - ahogy tudom,
ember módján, észrevétlen,
szabadon.

Ördögöt, sámánt, sátánt,
ármányt, átkot, nem űzök.
Bűnömhöz magyarázatot
sem fűzök, csak vagyok: -
néha, bambán tántorogva,
révedezve fel a Holdba,
keresztmenen táncot ropva,
hitevesztetten hullva porba
- de minden koron színed előtt,
te benned bízva, elejétől fogva.

török és a még pogányabb német ellen. Hát lehet ez ellen appelláta? Azt meg inkább az irigykedő szomszédos falvak népe beszéli, azért van olyan sok nagyorrú férfiember Nemesócsán, mert a királyt minden nap más menyecske szolgálta ki. Királyi vér az valamennyi...

Jegyzetek: (részletek a jegyzetekből)

1/ Nemesócsa: Nagyközség Komárom vármegye csallóközi járásában, 1910-ben 1782 magyar lakossal. Van vasútállomása, posta- és távíróhivatala.

2/ Ezt a Mátás-mondát Szénássy Viktor csallóközarányosi földművestől hallottam még a hatvanas évek derekán.

Sárközi Árpád

Villámlások

Ha az emberek
dalt fütyülnek,
nem zenghetek
szimfóniát!

*

Olvasatlan verseim:
el nem lőtt
puskagolyók!

*

Ifjan a tenger hullámain
döbbenve csodáltam.
Ma a gyöngyök hazája:
a tengerfenék érdekelt!

Nagy L. Éva

Jeges eső

Jégcseppek táncolnak a tetőn,
lassan vízzé ölelkeznek.
Villámok cikázó fényében
csatornába gyűlnek.
Lefolyik a víz
az utca kövére,
majd csendben szivárog
a földnek belsejébe.
Olyan ez, mint egy jól
megkomponált zene,
hallgatod, hallgatod és a
szíved sajdul bele.

Csillag Tamás

Alkonyi lombok

Megszűrük a napfényt az alkonyi lombok,
Néhány érzés körberajzol téged,
Lelkünkbe járnak koldulni a gondok,
S szememben leled múló menedéked.

Nem menekülhetsz folyton,
Vár még rád néhány örökélet,
S ha megtanulsz átlépni a múlton,
Bebarangolhatod a sorsot, a messzeséget.

S ha elfáradtál, majd megpihensz
Egy tiszta, holdvirágos éjjelen,
És lassan rádöbbsz,
Hogy minden érzés létfontosságú,
És minden érzés jelentéktelen.

T. Ágoston László

Állatbarátok

Sasné a földszint kettőben kutyát tartott. Csillogó szemű, értelmes, hosszú lábú, lógó fülű vizslát. Egyik nyáron fönt üdültek a Mátrában és összebarátkoztak az erdősszel. Az övé volt a Kávé anyja. Pont úgy nézett ki, mint a fia, mert hogy ez a Kávé, ez fiú. Fiú? Ami a szukák iránti érdeklődését illeti, hát nagyon enyhe rá ez a kifejezés. Amikor abban a bizonyos üzekedési időszakban rájön a hoppáré, az ajtóról képes lekaparni a festéket, hogy kimehessen. Ha meg nem engedi, előfordult már, hogy rámászott a lába szára, és azt kezdte el lökdödni. No, adott is a pofájára a szíjjal, hogy estig nyüsztett... Ilyenkor sétálni se lehet vele, mert képes kitépni az ember kezéből a pórázt, és addig vissza nem jön, amíg nem talált valami jóképű szukát. Olyan mint minden férfi. Egyszer már az állatorvoshoz is elvitte, hogy írjon föl neki valami brómot, vagy akármit, amitől lehiggad ez a buta jószág. A doki elég furcsán nézett rá, és majdnem fölrohögött, hogy aszondja: brómot, asszonyom? Azt hát. A Feri is mindig azt emlegette, hogy a kaszárnyában brómot keverték a katonák kávéjába, hogy ne szökdőssenek ki a kurvákhoz. A doki meg azt mondja, hogy ivartalanítani kell. Meg is mondta, mibe kerül a műtét. Hát ezt neki! Műtét... Annyi pénzen akár két kutyát is vehet, ezt meg kicsapja az utcára.

De végül is maradt minden a régiiben. No, szóval a Mátrában volt egy kiskocsmá. Estéknént betértek oda egy-egy pohár helybéli borocskára. Ott kvaterkázott ez a bizonyos erdősszel is.

Csak ült a sarokasztalnál a nagyfröccsével. Mellette a fogason felakasztva a puskája, a lábánál elnyúlva a kutya. Egyszer csak odaszólt neki a kocsmáros: - Te, Bandi! Láttad már a mai újságot? - Nem én - így az erdősszel. - Küldd ide a Sárival!

A kutya meg, mintha megértette volna, amit beszélnek, odasétált a sön-téspulthoz, a szájába vette a kocsmáros nyújtotta újságot, és odavitte a gazdájának. A nők majd' hogy felsikoltottak örömben, úgy tetszett nekik a kutya produkciója. Hát még az, amikor a vizsla ment fizetni a gazdi pénztárcájával... Mindegyik simogatni, becézgetni akarta, a szalvétáról etették vele az ételmaradékot. Sőt, olyan is akadt, aki hazakísérte, hogy megnézze, mit tud még ez az okos jószág.

Meg kell hagyni, sok mindent tudott. Közben az is kiderült, hogy Sári kutya anyai öröme élé néz, és ha a hölgy is úgy akarja, a baráti gesztusért cserébe akár meg is kaphatja majd az egyik utódot. Hát így lett Sasnénak vizslája. Választhatott, hogy szukát, vagy kanit akar. Sokáig nem tudott dönteni, de végül is úgy gondolta, hogy nem tudna mit kezdeni a sok kiskutyával, így a fiú kutyát választotta. Akkor még nem volt neve. Egyik reggel éppen a kávéját szűrőcsölgette, amikor megszólalt a csengő. Csészével a kezében felugrott, hogy ajtó nyisson. A kutya éppen ott sündörgött a lába mellett. Elbotlott benne, kiömlött a kávé. Rá a kutyára. Az állat nyüsztett mint a fába szorult féreg, ő az anyját szidta, de megtörtént a keresztelő. Kávé lett a vizsla neve.

Mondta az erdősszel, hogy ennek a kutyaajtának nagy a mozgásigénye, meg

sokat kell foglalkozni vele, de meghálálja a törődést, mert jobban megérti amit mondanak neki, mint egyes emberek. Hát ez igaz is, mert hiába esküdözött a Ferinek, hogy neki ehhez az erdészhez semmi köze, mármint hogy se le nem feküdt vele, se semmi, az az állat összecsomagolta a holmiját és elment. Még a villanyszámlát se fizette ki, pedig miatta lett olyan sok az áramdíj. Persze, mert telepofázta az agyát a szomszédasszony, az a szent özvegy, hogy milyen sokat jár ide a postás amikor a Feri éppen dolgozik, pedig a leveleket nem is délután szokták kézbesíteni, hanem délelőtt. Rohadt vén K! Hogy sülné ki a szeme, amellyikkel állandóan mások fenekét lesi! Méghogy ő, meg a postás!...Azért, mert a viccekben is mindig a postással szokták megcsalni az impotens férjeket? Azért? Ez a balfácán Feri meg mindent elhitt neki. Beült a szobába, magára zárta az ajtót, tévét, rádiót, mindent bekapcsolt, hülyére itta magát, ő meg a konyhában bőgött a kutyája nyakába. Hát tehet ő arról, hogy a postán kevés a kézbesítő, ez a szerencsétlen ember meg többet akar keresni és felvállalta a szomszéd körzetet is? Hogyan érhetne ide délelőtt? Ahhoz viszont ennek a szenteskedő vén candrának végképp semmi köze, hogy ő kitől, mitől, mikor és hány levelet kap. És ha az a szerencsétlen postás elfárad, miért ne ültethetné le a konyhájában, miért ne adhatna neki egy pohár vizet? És ha netán egy pohárka pálinkát ad, akkor mi van? No, de csak lássa meg a folyosón a macskáját, azt a girhes fekete sátnivadékot, ripityára töri rajta a söprűt, az biztos. A Kávé meg ha már a szagát megérzi, vicsorog, mint egy veszett farkas. Majd kifigyeli, mikor engedi ki az

udvarra, és széttépeti vele, mint a rongyot. No persze az is igaz, hogy a kocsmában elkapta a Feri a postást, jól megszorogatta a nyakát, az meg becs' szóra megígérte neki, hogy soha többé be nem teszi hozzá a lábát. De mindez nem történt volna meg, ha a Mari nem pofázik neki.

Valahol olvasta, vagy a tévében mondta valaki, már nem emlékszik rá, de tény, hogy napról napra korcsosul a világ. Itt van például ez a Kávé. Az anyja olyan okos, hogy szinte minden szót megért, ennek meg a szájába adta az újságot, mondta neki, hogy hozd ide, de csak nézett, mint borjú az új kapura. Hát vadász kutya az ilyen? Az egyik kollégája mondta, hogy el kell vinni a kutyaiskolába. Ott néhány ezresért betanítják. Még arra is, hogy nyulat fogjon, és haza vigye. Lökött a pasas. Vannak őneki felesleges ezresei? Arról már nem is beszélve, hol szaladgálnak nyulak a lakótelepi panelházak árnyékában? És ha netán mégis találna egyet - kettőt ez a szerencsétlen Kávé úgy húsvét után valamelyik játszótéren, ő ugyan bele nem tenné a tisztára súrolt fazekába a kutya nyálás pofájából kivett nyulat.

Egyszer egy könyvesbolt kirakatában látott egy könyvet. A borítóján idősebb forma férfi vigyorgott, akinek a lábánál ült egy kutya. Az volt a könyv címe, hogy Kutyaiskola. Még volt annyi ideje a busz indulásáig - mert éppen a buszmegállóban volt az az üzlet - hogy bemenjen, és megvegye. Nem adták drágán, és sok érdekes fénykép is volt benne. Meg szép, ügyes kutyák. Némelyik még a létrára is fölmászott. Egy egész fejezetet írtak egy Cézár nevű farkaskutyáról, amelyik mentésre volt

ült a kocsis mellett, s hátul a kocsi szalmáján meg egy jóságos arcú ősz ember ült. Már készen várta őket a finom vacsora és a vetett ágy is.

- Biztosan az atya! - mondták a falubéliek.

- Az lehet, mert atyámnak szólította őt a bíró.

- Az meg őt fiamnak. Ebben aztán meg is nyugodtak. A bíró meg az öreg közben ki sem mozdultak a házból.

A soros asszonyok mondták, hogy csendesen beszélgettek valami idegen nyelven, talán deákul, mert nagyon úgy hangzik, mint a papjuk beszédje.

Három napig maradt az öregember, majd jött érte a kocsi. Mielőtt felszállt volna rá, megölelte a bírót, megáldotta, aztán elrobogott vele a kocsi.

Gyülekezni kezdtek a fecskék, színesedni a falevelek, s egy reggelen szépséges paripákon nyalka, aranytől-ezüsttől csillogó daliák robogtak be a faluba. A községháza előtt álltak meg, mire kíváncsian előjött onnan a soros menyecske:

- Talán eltévedtek itt a vitéz urak? - kérdezte mosolyogva. - Vagy keresnek valakit? A legnagyobb, legszebb válaszolta:

- A felséges urat, a magyarok királyát! Megroggyantak erre a menyecske térdei, elsápadt és dadogva kérdezte: - Jól hallottam, vitéz úr? Itt keresik a felséges királyt? De hát ő hogyan lehetne itten?

- Márpedig itt van ő, szépasszony! - pödörített kackiás bajuszán a vitéz. - Jól tudjuk mi jól, ahol szépasszony van, ott mindig nagyon közel van a királyi fölség, - mondta hamisat kacintva. Aztán egyszeriben lehervadt ajkáról a mosoly. Olyan sápadt lett, mint a napon süttött lepény. Az egész csapat hirtelen leszállt a lóról és letérdelt az út porába. A menyecske meg tátott szájjal bámult rájuk. Akkor a háta mögött felcsendült a

bíró hangja:

- Hát megjöttetek, fiaim? Gyertek be hozzám és éreztétek jól magatokat Nemesócsán!

Fertály órába se telt, az egész falu tudta, hogy Ócsa bírója maga a felséges király, az igazságos Mátyás. Az asszonyok sütöttek-főztek, s három napig tartott a vigasság, maga a király vendégelte meg most a falu lakosságát. Csak akkor szomorodtak el a jó ócsaiak, amikor a király elmondta nekik, hogy országos gondjai Budára szólítják őt. Majd így fejezte be mondókáját:

- Most pedig válasszatok magatoknak bírót!

- Válassz te közülünk, felséges urunk!

- Azt nem! Ti jobban ismeritek egymást. Én meg tudom már tapasztalatból, ha valakit kinevezek valami fontos állásba, kilencvenkilencen lesznek velem elégedetlenek, egy pedig hálátlan. Én meg nem akarom, hogy legyenek ilyenek Ócsán! Jól éreztem magam nálatok, s ha erre vezet utam, talán még majd egyszer megpihenek nálatok, de nem bíróként. És csak akkor, ha megcsináljátok az utat. S most már tudjátok, hogy a deák igazat mondott: Pont olyan okos volt az ócsai bíró, mint Mátyás király. Akkor volt a feje, de még az orra is... És most már mindenkinek elmondhatjátok, hogy három hét három napig Ócsa volt az ország közepe, mert addig volt itt a király! ...

Hát így történt, ha megtörtént, ha igazat beszélnek az öreg ócsaiak. Csakhogy ők nem érték be ennyivel; ravaszul mosolyogva azt állítják, hogy Nemesócsa három teljes napig nem csupán az ország, hanem a világ közepe is volt! Hogyan? Hát úgy, hogy az ide látogató öregember, aki a királyi felséget fiának szólította, maga a római pápa volt. Azért jött ide álruhásan, hogy a legnagyobb titokban a király segítségét kérje a pogány

- Hát olyan... nagyon olyan... igaz...
 - Az orra is pont olyan!
 - Kívülről olyan a feje, de vajon belül...? Csendben nagyon komolyan tanakodtak, s amikor láthatóan dűlőre jutottak, egyikük megkérdezte:
 - Akarsz felelni három kérdésünkre?
 - Ha tudok, felelek!
 - Az első kérdésünk az, tudsz-e vajon írni és olvasni?
 - Akár visszajáról is, - jelentette ki mosolyogva a deák, s közben már majd kicsattant belőle a visszafojtott kacagás.
 - Olyan igazán deákos képed van, hát elhisszük. De most aztán jól figyelj! Három éve azon veszekszünk, hogy Ócsa a világ vagy pedig az ország közepe? Ha olyan okos vagy, mint Mátyás király, erre a kérdésre felelj, öcsém!
 - Tudhatnátok már, hogy az igazságot mindig okosan környül kell járni. Erre a kérdésre pedig az a válaszom, hogy Ócsa egyik sem a kettő közül, de akármelyik lehet. Az öregek csak hümmögtek, majd a legöregebbik végre kibökte:
 - Na, ettől aztán nem lettünk okosabbak. Úgy beszélj, hogy értsünk belőle! Mondd meg azt, hol van a világ és hol az ország közepe, ha nem itt?
 - Már mondom is. A világ közepe éppen ott, ahol a római pápa őszentsége, az ország közepe pedig ott, ahol a király őfelsége van. Az öregek összesúgtak, majd rábólintottak:
 - Ez így nagyon igaznak hangzik, s bizonyára igaz is. Okos embernek látszol, te deák. Légy hát te az ócsai bíró!
 Az is lett, s egy percig sem bánta se ő, se a falu. Igazságot tett a pereskedők között, tanácsot adott a hozzá fordulóknak, kibékítette a haragosokat. Végre szent lett a béke Ócsán, mindenki tette a

dolgát. Az emberek messziről megsüvegették az ifjú embert, az asszonyok, leányok mosolyogtak rá. Egyre gyakrabban mondogatták egymás közt:

- Jól választottunk. Maga a király se lehetne nálánál bölcsebb! Az asszonyok nevelték a férfiakat:

- Nézzétek csak a nagy okosokat! Mintha bizony ők választották volna...

Naponta más és más asszony tette rendbe a ruháját, készítette el ételét, vetette meg ágyát. Versenyeztek, melyikük bánik jobban, kedvesebben a fiatal bíróval. Az meg csak mosolygott serkedező bajca alatt. Kényelmesen hátradőlt az öreg bírói széken, lábait kinyújtotta, s azon tűnődött, meddig bírja még ezt a csendes, nyugodt életet? Bár fiatal kora ellenére nagyon tisztában volt ő azzal is, hogy ez a csend és ez a nyugalom élvezetesebb, mint a leggyönyörűbb harci viadal. Szívesen elbeszélgetett az öregekkel és rájött, hogy ezek a furcsán bolondos emberek igazándiból bölcsek, akiktől ő sokat tanulhat.

Egy reggel aztán üresen találták az ágyát. Viszont az aznap soros asszony az asztalon egy levelet talált. Olvasni csak a szívekben tudott, hát a paphoz szaladt a levéllel:

- Tisztelendő atya, ezt a levelet találtam a bírónk asztalán. Legyen olyan szíves, olvassa el nekem! Elolvasta, majd így szólt:

- A bíró azt írja, hogy hirtelen Komáromba kellett mennie, de holnapután estére egy vendégével jön vissza. Addigra készítsetek be a szobájába még egy ágyat, és jó vacsorával várjátok. Ez áll a levélben.

Jött is a bíró, egy kétlovas kocsiban

kiképezve. Olyan kifinomult szaglása volt, hogy megérezte a romok alatt fekvő emberek szagát, és odavezette hozzájuk a gazdáját. Meg olyan is volt, hogy kikapart egy eszméletlen gyereket és kihúzta a ruhájánál fogva. Azt tartja a legfontosabbnak ez a kutyapszichológus, aki írta a könyvet, hogy soha nem szabad verni vagy büntetni az állatot, hanem szeretettel, meg jutalmazással kell rávenni, hogy teljesítse a parancsot. Hát ennek se ilyen Kávé fajta kutyája volt, az biztos. Mert ugye mivel kezdődik az egész kutyaidomítás? A szobatisztaságra szoktatással. Oda vitte, megszagoltatta vele, és elmagyarázta neki többször is, milyen csúnya és helytelen dolog az, ha egy ilyen okos kis kutyus bent megy ki. A Kávé csak hallgatta, hegyezte a nagy füleit, még az orrát is megnyalta, aztán odament az asztallábaihoz, és jól oldalba pisilte. A harmadik próbálkozás után elővette a szíjat, jól elnászpángolta és kinyitotta neki az ajtót. Azóta kikéredzkedik. Lehet, hogy nem ez a modern nevelési módszer, de legalább eredményes.

Érdekes, mennyire szelektív ennek a kutyának a parancsvégrehajtó ösztöne. Az olyan utasításokra például, hogy ülj, meg gyere ide, menj oda, meg ilyesmi, a füle botját se mozdítja, pedig már szalámit, meg csokit is ígért neki érte. Egyszerűen nem érdekli. Viszont minden héten egyszer megfürdeti és utána hancúrozni szoktak a heverőn. Ilyenkor szokta azt játszani vele, hogy adjál pusztit a mamának, meg hozd ide a mama kombinéját, meg ilyesmi. Igaz, ehhez is kellett néhány szelet csoki, de ezt nagyon gyorsan megtanulta. Utána persze neki is le kell zuhanyoznia, mert úgy

összenyalazza ez a bolond jószág... Csak az a baj, hogy képtelen disztintválni. Egyszer elhívott egy asztalost. Az ablakot kellett volna megjavítani. Jött is a mester a megbeszélte időben. Ő ment ajtót nyitni, ez a bolond jószág meg vakkantott egyet, fölugrott az asztalos nyakába és képenyalalta. Majd' összeesett az a szerencsétlen ijedtében. Nem is lett az ablakjavításból semmi. Úgy otthagya, mint Szent Pál az oláhokat. Pedig olyan jóképű pasas volt...

Nem számít. Egy pasással több, vagy kevesebb... A Feri is elment, elmarta ez a vén satrafa. A postás is elment, az asztalos is... Nem számít. Egyikre se haragszik, csak néha eszébe jutnak. Nagyon jól megvan ő a kutyájával, de ennek a boszorkánynak visszafizet, ha addig él is! Amikor ide költöztek, már akkor érezte, az első szempillantásra megérezte, hogy ez a nő az ellensége lesz. És lám, milyen jó volt a megérzése...Másnap, amikor kilépett az ajtón, ott sétálgatott előttük a macska. Nem ez a macskája volt még akkor, egy nagy szürke kandúr. Ránézett, és úgy nyávogott, mint aki éhes. Hát ő aztán adott neki. Adott ám! Randa, szőrös egérhajtó!... Akkorát rúgott belé, hogy a falig repült. A Mari meg épp akkor jött be az udvarról, meglátta. Lett is belőle akkora nemulass, hogy zengett belé a ház. Fölelegették egymás jó édesanyját, meg a rosszéletű nagynéniket, végül azzal búcsúztak egymástól, hogy rohadj meg, te utolsó, útszéli K!

Hónapokon át a férjeikkel üzengettek egymásnak, ha kellett valami, mert azok megértették egymást. A Feri még kártyázni is átjárt hozzájuk. Szidta is miatta épp eleget. Aztán egy nap azzal jött haza,

hogy a Józsi rákos. Meg is mondta neki az orvos. Jó, ha fél éve van még. Akkor egyszer átment hozzájuk és kibékültek. Persze csak annyira, hogy köszöntek egymásnak, ha találkoztak a folyosón, no meg a két férfi kedvéért megitták a pertut. Ez csak arra volt jó, hogy a Józsi temetése után tegező hangnemben szidták egymás rosszéletű rokonságát.

Egy nap ez a repedszarkú Mari hiába üvöltözte a folyosón, meg az udvaron végig a kedvenc kandúrja nevét, az egérhajtó nem került elő. Egy hét múlva találta meg a kert végében egy bokor alatt görcsbe merevedve. Valaki megmérgezte.

- Tudom, hogy te voltál, te... - és addig sorolta a válogatott rosszlány minősítéseket, míg el nem fogyott a levegője. A végén, amikor újra lélegzethez jutott, még hozzátette: - Meg is ver érte az Isten...

- Látod, Ő legalább tudja - mondta Sasné lebiggyesztett ajakkal. - Te meg bizonyítsd be! Addig is kinyalhatod a szebbik feletem! Aztán idehozta ezt a nőstény fekete macskát, ezt a sátánt. Hát a második napon nem összetojta az egész folyosót?! Hiába mondja, hogy nem igaz, meg hogy a tisztítószereknek van olyan szúrós szaga, hazudik. Ő meg aztán különösen jól ismeri a tisztítószereket, mióta leépítették a gyárban a létszámot. Jó, őt nem tették az utcára. A több, mint két évtizedes munkaviszonyára való tekintettel áthelyezték a gondnokságra takarítónőnek. No nem baj, ez se baj, jön még a kutyára dér! Jön még a főnök az ő utcájába, de akkor aztán kapaszkodjon meg, mert marhára csúszni fog, és kegyetlen lesz a bosszú!

Szóval ide hozta ezt a fekete macskát.

Ehhez meg jöttek a kandúrok. A környék összes kandúrja itt nyivákkolt éjszakánként az udvaron, meg a háztetőn, meg a fene tudja hol. A Kávé meg az ajtót kaparta dühében. Tartotta volna vissza a kutyát? A frászt! Hadd menjen. Tépje szét őket mind, akár a rongyot! Meg is tette. Biztosan megtette, mert véres volt a pofája, amikor visszajött. Aztán néhány nap múlva elkezdett vakarózni, meg jó nagy kiütések jöttek ki rajta. Gondolhatta volna... Hát persze, a kóbormacskák. Direkt azért csinálta a Mari, hogy eltegye láb alól az ő Kávéját. Talán még össze is gyűjtötte őket, mert a környéken fél annyi kandúr se lehet, mint amennyi itt nyivákkolt akkor éjjel. Nem baj, Mari, viszszaakapod te ezt még duplán!

Az állatorvos azt mondta, hogy a Mari macskájától semmiképp se kaphatta a Kávé a fertőzést, mert azt ő oltotta be. Igen? Szóval ezért kellett a kóbor kandúrok... Viszont ha nem fertőz a Mari macskája, akkor minden kockázat nélkül megnyuvaszthatja a kutya. Oda is állította lesbe az ajtó mellé. Attól kezdve ahányszor megjelent a folyosón a macska, annyiszor kergette meg egészen a kerítésig. Persze csak akkor, amikor ő is otthon volt. A végén már a folyosóra se mert bejönni az az ördögfajzat, az udvarról nyivákkolt föl a Marinak kajáért. Ez meg hordta le neki az orgona bokor alá.

Rafinált vén satrafa ez a Mari. Gondolhatta volna, hogy nem hagyja ennyiben a dolgot, de erre azért ő se mert volna vetemedni. Több lakó szavá tette, hogy ha elmegy hazulról, a kutyája olyan hangos vonyításba kezd, hogy fölveri az egész házat. Ha sürgősen nem tesz vele valamit, kénytelenek lesznek följelenteni az állatvédő egyesületnél. Mi a fenét

tetszett. Csintalan eszükben ott motoszkált az a régi-régi mondás, hogy amelyik embernek nagy az orra, nagy annak a ... hm ... szóval nagy annak az esze is.

Őneki meg a bendőjében már hajnal óta búsan szólt a nóta. Minden porcikája enni-inni akart, s most - a teli kosarakat látva - a szájában mindenféle csoda ízek gyűltek össze. Le is rítt ez az ábrázatáról.

- Honnan hozott, hová viszen a szél, te legény? - kérdezte az egyik mosolygós menyecske.

- Kokaskergetőből szalajtottak és kigondoltam, hogy meg sem állok, amíg a világot körül nem járom.

- Aztán éhes vagy-e, ihas vagy-e, lellem?

- Most ippeg böjtölök a tarisznyám akaratóból. A menyecskék összenevettek a legénnyel:

- Hagyja abba a böjtölést, papnak való az csak, hiszen úgy sincsen egyéb dolga. Tartsál inkább velünk, ha nem restelled! Kosarukból megvendégtették a legényt, közben móríkálták magukat, hízelegtek neki. Az meg, amikor már jól tele ette, tele itta magát, megtörölte a száját, fölállt, mint aki menni készül:

- Ettünk, ittünk, jóllaktunk. Ámen... Köszönöm a szíves megvendéglést, Isten tartsa meg a jó szokásukat! Én akkor mennék is. Erre aztán körülkapták a menyecskék:

- Azt már aztán nem! Velünk kell jönnöd a község házára! - kacarászták az asszonyok. - Osztán minek mennék én oda? - kérdezte csodálkozva a legény.

- Hát csak a fizetség mián! S ha megfizetni nem tudsz a jóltartásért, bírót csinálunk belőled. Az meg ijedséget tettetett:

- Pénzem pedig még egy fél sincsen, és bíró meg nem akarok lenni.

- Nem kérdezzük mi aztat, akarsz vagy nem akarsz! Innét pedig el nem mész! Tudjuk mi

jól, amikor hal akad a horogra, fogni és húzni köll azt jó erősen. Bíró leszel, és punktum!

- Mi mást tehetnék, engedek az erőszaknak! - nézett rájuk komikus kétségbeeséssel a legény. Megvonta a vállát és magában kuncogva ment velük. Azok meg bolondították a falu közepéig, mire aztán nagy bátran kijelentette:

- Magik mellé én csak kappanyak nem szegődniék el! Lett is erre csiklándós kacagás. az asszonyok nagy diadallal vitték be a község házára. Amíg az egyik ott a rendet csinálta, a másik már a konyhában sürgölődött, a harmadik pedig befutotta a falut. Nem sokára hozott is magával három al- és három felvégi öreget, a legokosabbak közül. Azok meg már tudták miről lehet szó, hát alaposan szemrevételezték a helyre legényt, majd szépen leültek a nagy asztal mellé. A legöregebbik megkérdezte:

- Oszteg akarsz-e a bírónk lenni?

- A szép asszonyok olyan szépen kértek meg rá, hogy nem mondhattam nekik nemet, - válaszolta mosolyogva a deákforma legény.

- Aztán elég okos vagy-e ahhoz, te legény, hogy bíró lehess?

- Pontosan olyan okos leszek Ócsai bírónak, amilyen okos Mátyás kiráynak! - vágta ki az gondolkodás nélkül, mire az öregek ijedten néztek össze:

- Aligha vagy épeszű, te legény, még ha az vagy is! Tudnod kellene, hogy ez fel ségsértés!

- Már miért lenne az, ha igaz? Miért ne lehetnék olyan okos, mint a király? Akkora a kobakom, mint az övé, és az orrom is pont akkora. Nézzétek csak meg a saját szemetekkel! - tette eléjük a nyakában lógó érmét, egy igazi Mátyás-aranyat, amin rajta volt a király képe. Azok jól megnézegették, hüm-mögtek rá egy sort, bólogattak kettőt:

eszét nem a seggiben tartogatja! - ütötték a vasat a felvégek.

- Bolondnak bolondul jár a kerék! - így az alvégek. - A világnak csak egyetlen napja van, s ez az egyetlen nap minden délben belesüt az ócsai kutakba, még a vak is láthatja... Pápa ide - Róma oda, teljesen nyilvánvaló, hogy Nemesócsa lehet a világ közepe! ...

Három teljes esztendeig tartott ez a véres torzszalkodásokkal is jól megtűzdelte vita, s először az asszonyok untak bele, de nagyon. Mise után összedugták kontyos fejüket:

- Lassan már rajtunk köszörüli éles nyelvét az egész ország. Minden becsületes falunak van bírása és előljárósága, amilyen olyan, csak éppen nekünk nincsen. Először is bírót kell választanunk!

- De hát hogyan, ha megbolondult itt minden gatyás, és - ahelyett, hogy becsületesen tenné a dolgát - még az ágyban is csak azon morfondíroz, hogy a világ forog-e Ócsa körül, vagy csupán az ország? ...

- Ha egy ilyen sültbolondot bírónak választunk, csak még nagyobb lesz itt a zűrzavar...

- Márpedig köll a bíró, s ha már a faluból nem akad rá ember, válasszunk meg egy idegent! Tudhatnátok, hogy ló nélkül csak a Göncöl szekere fordul. Az asszonyok végül abban egyeztek meg, hogy a falu egyik végére is kiáll három szép, markos asszony, meg a másik végére is - bírósálogatónak! Aztán az első embert, aki jön, megválasztják bírónak, akár erőszakkal is. Ha nem jön a lépre, majd gyün a mézre! ... Ha pedig netán az is bolond lenne, hát gondolkodnak helyette az ócsai asszonyok. Nekik a gyűszűjükben is több ész fér, mint amennyi az ócsai férfiak fejébe... S amit okoskán kigondoltak, azt meg is tették. Másnap hajnalban már a falu mindkét végén ott

örködött három-három szép asszony, aki a szoknyája szelével akár az ördögöt is elcsábíthatta volna. Kézimunkáztak, tereferéltek, egyszóval nem unatkoztak. S ha megéheztek, megszomjaztak, a szép tiszta főre olyan terül-terülj asztalkát varázsoltak egy szempillantás alatt, hogy arról még a király is vígan lakmározhatott volna. Közben pedig - félszemmel - lesték az utat.

Meg kell mondanom, hogy nem volt az akár-milyen út, s a maga nemében - még Kukkóban is - a párját ritkíthatta. Télvíz idején csikorgott, recsegett kemény göröngyein a szekér minden eresztéke, esős időben tengelyig süppedt latyakjába a kerék, aszály idején meg az utas a portól nem is nagyon láthatta. Mondogatták is az okosabbak, hogy:

- Meg kellene ezt már valahogyan csinyányi, mert szégyen ez csak... Ezen a bitang úton megy tönkre a falu híre-neve, becsülete.

Erre azonban rákontráztak a még okosabbak:

- Jó volt az őseinknek, hiszen csak ide találtak. Legyik ez jó nekünk is! - és maradt minden, tehát a régiben.

De térjünk csak vissza az asszonyokhoz! A hetedik napon látják ám, hogy jön valaki feléjük az úton. Meregették a szemüket, össze-vissza vihogtak, találgatták, ki lesz az?

- És ha valami vályogvető cigány?

- És ha valami országos betyár?

- Akkor abból csinálunk bírót!

- Hát jó! - egyeztek meg, aztán csak meresztgették azt a szép ágybarángató szemüket. De nem cigány volt az, hanem egy daliás legény, huncut szemű, nevetős, bár kissé kopott volt a gúnnyája és üresnek látszott a tarisznyája is. Igaz, hogy az orra valamicskével nagyobb volt a kellenél, de emiatt a menyecskéknek csak annál jobban

csináljon vele? A munkahelyére csak nem viheti magával... A patikában vett altatót, és mielőtt elment hazuról, belekeverte az ételébe. Ettől csendben volt, de hát akkor meg egész nap olyan volt, mint az alvajáró. És erre mit kezdett el híresztelni a Mari? Azt, hogy nyilván kábítószeretik, és a kutyának is ad belőle, de az is lehet, hogy rajta próbálja ki az új szert. Meg kellene vizsgáltatni valami állatorvossal. Végére is van nekünk állatvédelmi törvényünk, és az még a Sasnéra is vonatkozik!

Egyik nap a buszmegállóban vette észre, hogy otthon hagyott valamit. Rohant vissza, és mit látott? Na mit? Azt, hogy ez a Mari ott hajlong az ő ajtaja előtt, és gyömöszölget valami rongyot. Vajon miféle rongyot? Természetesen azt a pokróc darabot, amin a macska szokott feküdni. Csoda, ha egy vadászkutya megőrül ettől a szagtól? Vonyít, meg ugat. Naná! Az a csoda, hogy szét nem szedi az ajtót. Azt mondja erre a Mari, hogy nem pokróc volt az, amit látott nála, hanem a fölmosóröngy. Képtelen elviselni azt a koszt, ami az ajtaja előtt van. Nála koszt... Hát erről aztán beszélhetnénk...

Föl is jelentette másnap az állatvédőknél. Amikor bement a nőhöz az irodába, mert azt mondta, hogy telefonon nem lehet följelentést tenni, akkor mondta neki, hogy őt is följelentette a Mari a macskája miatt. A Mari jelentette föl őt, meg a kutyáját. Ez vicc!... Ebben az országban már mindent lehet?... No persze nem gond, megteszi ő írásban is a följelentését, megveszi rá az okmánybélyeget is, csak aztán legyen foganatja. Úgy verjék el a port azon a vén satrafán, hogy holtáig megemlegesse! Végére is a

törvény az törvény, rá is vonatkozik. De mielőtt leírná, elmondja szóban is, vagy még jobb, ha jegyzőkönyvbe veszik tanúkkal, meg minden, hogy micsoda álnok, kétszínű, undorító csúszómászó ez a Mari, az ő szomszédasszonya.

A nő egyre jobban feszengve hallgatta a gyűlölettől szikrázó szavakat. Szeretett volna közbevágni, valahogy lecsillapítani a nekivadult ügyfelet, de Sasné leintette, kifulladásig öntötte rá vélt igazát.

- Na, hát ez van - mondta végül. - Ezt vegye jegyzőkönyvbe!

- Jézusom! - kapta föl a fejét a másik. - Hogy fér el egy emberben ennyi rosszindulat?

- Nekem mondja ezt? Nekem, aki gumikesztyűvel és nejlonzacskóval viszem sétáltatni a kutyámat, hogy ha netán ott végeznél el a dolgát, rögtön össze is szedhessem utána? Én nem vagyok állatbarát? A Jézust meg csak ne emlegesse!

Ő is férfi volt...

Kovács Sándor

Új élet

Unottan üldögél a Csend
Lábát lóbázva nézdegél,
Cipőjénél összefut két
Időt csenő fehér egér.

Sikoltás. Szívroham. Halál.

S a Csend a szétrágott Idő
Rongyai közt új életre
Talál.

Bayer Béla

versei

Amikor

Amikor a pillanat oly meghitt,
 hogy hűségében szinte idegen,
 megbizserget, s nem csak lehetnyit,
 de úrpalástként minden zsigeren

elomlani kész, s feltüremlik
 részben az egész, kendőzetlenül,
 amikor késztetett szóvá tündérlík
 termékeny vággyal ott legbelül,

az egyszínű álmokból elorzott
 remény, amikor mellém szegődik
 a látványtól megfosztott tekintet:
 szólanom kell, hogy a teremtődő

természet megannyi szösszenése
 meglelje méltó, versbéni helyét.

Haloványul

A lélekben nincsenek távolságok,
 félrevert útjelzők, mérföldkövek.
 A lépték is más, mások az arányok,
 nem riaszthatnak végletek.

A testi kín nem táplál fájdalmakat,
 nem fordítja el arcát az isten,
 a kökénylő könnyként pergő alkonyat,
 tenyér sem reszket a hűlt kilincsen.

A táj befogad, mégsem vagyok otthon,
 bár a vágy üstöke gyöngyfehér,
 poroszkál az opál horizonton,

a tolnai lankákig mégsem ér.
 Haloványul, egyre nő a mezsgye,
 megtart-é a teremtő kegyelme?

Sárközy Vendel Gergely

Ó, gyöngö, kedves...

*Nagyapám, Sárközy Árpád születésének 140.
 évfordulójára: 1866. július 26. és nagyanyám
 Hájás Anna Mária névnapjára: 1868.
 szeptember 14.*

Ó, gyöngö, kedves, bájos leány!
 Virágra és rád hull napsugár.
 Benned a jóság s virágban méz,
 amely édesen - úgy! - megigéz.

Zuhog, záporoz aranyos fény;
 reád hull a lét s zöld a levél.
 Porzót ne tépd ki, se a bibét;
 büszke lesz Reád, Hazád, a nép.

Rubint Ágnes

Megkérdik majd?

Magányos tetteket
 hátrahagyva
 ki kérdi majd meg,
 hogy volt-e értelme
 szorongó dallamok
 édes csendjébe burkolózni,
 ha bántott a sóhaj
 nyájasan bókoló estén
 fájdalomtól ziháló testemre
 zúdítani a félelmet,
 érdemes volt-e?

N. László Endre

Az ország vagy a világ közepe?

*Mátyás bölcs volt, gyakran hangoztatta:
 "... Intésemet fogadjátok el, ne az
 ezüstöt, inkább a tudást, mint a szín-
 aranyat! Mert értékesebb a bölcsesség az
 igazgyöngynél, és nem fogható hozzá sem-
 miféle drágaság! ..."*

Akár hiszitek, akár nem, a szép
 Magyarország leghegyes-völgyesebb tar-
 tománya Kukkónia, azaz Csallóköz!
 Meggyőződhetek róla a saját szemetekkel
 is, hiszen sehol olyan sok vakondtúrás
 nincs, mint éppen ott... Azok lennének azok
 a bizonyos hegyek, ha nem tévedek, amiket
 a nótában is emlegetnek, hogy:

"Azt a hegyet a zsebkendőmnek
 a négy sarkában is elhordom, ..."

Annak a Kukkóniának egyik leghíresebb
 faluja egy időben Nemesócsa volt! Hogy
 miért? Hát csak azért, mert akkoriban, a
 tizenötödik század második felében három
 egész esztendeig sem bírāja, sem
 előljárósága nem volt, s mindenki csak úgy,
 a saját kemény kobakja szerint élt, ami
 egyes egyedül csak Kukkóniában fordulha-
 tott elő! ... S azt is meg kell mondanom,
 hogy ott kétféle bolond volt - a bölcseken
 kívül: az egyik csak a lyukat látta a sajtból,
 a másik meg csak a sajtot... Mióta azonban
 az igazságos Mátyás megtanította őket arra,
 hogy nincs rosszabb a sajt nál, a kukkók már
 nem nézegetik a sajtot, hanem megeszik
 lyukastól...

S hogy miért nem volt bírāja, meg
 előljárósága Nemesócsának? Azt éppen
 most akarom nektek elmondani, mert ennek
 ugyancsak kacifántos magyarázata van.

Egy nagy mennyegző alkalmával az ócsai

atyafiak - boros fővel - hajba kaptak azon,
 hogy mi is az ő szép, gazdag falujuk tulaj-
 donképpen: az egész világ, vagy pediglen
 csak az egész ország közepe? Ebből aztán
 olyan véres hajcihó lett, hogy néhány vitéz
 ócsai Komárom vármegye börtönében
 józanodott csak ki, hogy ott folytathassa a
 vitát, ahogyan folytatódott az a faluban
 maradtak között is.

A falu bírāja, aki már vén volt, mint az
 országot, de nem adta ki kezéből a gyeplőt,
 bár már alig-alig pislákkolt benne a gyertya,
 küldöttséget menesztett a megyéhez.
 Döntsenek az ottani urak, hiszen ezért
 fizetik őket! De azok csak annyit üzentek
 vissza: "... Hagyjatok bennünket békén, ha
 jót akartok! Van nekünk elég bajunk
 Nemesócsa nélkül is. Azért van bírátok,
 előljáróságotok, hogy eldöntse, a falu melyik
 fele a nagyobb bolond?..."

Erre aztán az ócsaiakba igazán belebújt az
 ördög, és abból is a legrosszabb fajta.
 Először az alvégiek ostromolták meg a
 község házat:

- Bírónkká választottunk. Mondd ki, hogy
 Nemesócsa a világ közepe!

Alig mentek el az alvégiek, jöttek a felvégiek:
 - Mondd ki, bíró, hogy bolondok az alvégiek,
 mert Nemesócsa nem a világ, hanem az
 ország közepe!

Szorongatott helyzetében napokig - zárt
 ajtók mögött - tanácskozott a bíró és az
 előljárók, de mivel az ő véleményük is
 megoszlott, döntés megint csak nem
 született. A háborgó ócsaiak erre aztán még
 jobban feldühödtek, és megfosztották őket
 tisztüktől. A vita pedig tovább folytatódott:

A világ közepe csak Róma lehet, mert ott
 székel a Szentatya! ... Ebből kifolyólag
 pedig még a bolond is tudhatja, hogy
 Nemesócsa csak az ország közepe lehet!

Fölérheti ezt minden ésszel bíró ember, ha

patentharisnyásan, egy pepita lovaglónadrágban, gyermekre szabott, szűk és rövid ujjú kiskabátban, amely rátapadt kiszögellő csontjaira, és négynapos szakállában volt valami apostoli, mely félig szent, félig örült benyomását keltette bennünk. Külseje éhtifusról beszélt, kiváló modellt lehetett volna egy tuberkulózis elleni propagandareklámhoz, arca üvegszerűen, haloványan átlátszó volt és soványsága egyenesen valószínűtlen. Szó nélkül megette az utolsó fél vekni kenyeret, negyed kiló margarint és eltulajdonította az utolsó csikket, csak ezután szólalt meg.

-Sir Lajos vagyok, költő. Szeretnék aludni. Miután kijelöltünk a számára egy helyet az asztalon, feje alá tett egy megfordított tányért és mély álomba merült. Másnap történt, hogy Elek Richárd, állás nélküli lánghőz biciklin jött szembe velünk a Markgraffe Strassen. Az 1927-es berlini tél volt a leghidegebb abban az évszázadban Európában, az albérlésben már tavaly be kellett volna fűteni, hogy az idén meleg legyen. Szédületes kezdeményezések fakadtak tettvágyunkból. Itt alakult meg az Új Színpad, amelyen a próbák alatt a szerző, a rendező és a színész rögtönzéseiből épült volna a darab, azaz a szerző a premier után írta volna meg a darabot.

A neves író tapétaragasztó-anyagot főz és spachtlizik. E nagyszerű artistaprodukciót comb közé szorított létrával űzi, egy lapos, fanyelű szerszám segítségével, célja a régi tapéta levakarása. Ezt minden kárpitos az emberben rejtőző alantas ösztönök következtében, bizonyos kéjjel csinálja: megsemmisíteni egy másik ember fáradságos munkáját. Ám a kárpitosipar legfontosabb része a vil-

lanykörtelopás. E tekintetben az öreg Herc (börtönviselt ember lévén) pehelysúly kezű világrekorder a téren. A berlini szobalányok nagyon kedvesek és rendkívül kacérok. Egy ügyes kárpitosinas mindenféle előnyökhöz jut, libacom-bok és más jó falatok tekintetében. Legtöbbször ők maguk teszik meg a szerelmi ajánlatot egy falat sült csirke formájában. Ha az inas azt mondja, kell, kész a szerelem. Nem örökös, de nagy és őszinte, szép és komoly, rövid, de intenzív.

Este a kávéházban kissé részegesek vagyunk. Félix teszi fel a kérdést:

-Miért nem tudunk szép nyugodtan élni, kielégülés után kielégülést hajszolva.

-Vízfej vagy, mondja Pola Negri. -Régi véleményem rólad, hogy egy szatóc lap-pang benned. Mit megalkudni? Hogy mondta Kolbrich, aki a világ legnagyobb embere: amit veszítünk kvantitásban, nyerjük kvalitásban.... Érted? Ha kevesebb, ha küzdelmesebb is ez, de "ámulni lehet", mint Ady mondaná Kolbrich helyében. Hát mit akarsz? Az Erbanból átszüremlett a jazz és a cipők kopogása, a politikus mesteremberek a könyökükön aludtak, és én megkockáztattam a kérdést:

-Hát mi lesz ennek a vége?

És egy hang, amely eddig nem szólalt meg, felkiáltott hirtelen.

-Fizetni! -Sir Lajos kiáltotta, aki költő volt.

Lelkes Miklós

versei

Néha mesél

Egy vízcseppbe bebújt a nap.

A vízcsepp ragyogott.

Öröknek hitte önmagát.

Öröknek a napot.

Egy vízcseppből kibújt a nap,

s tűnődés ottmaradt:

egy cseppnyi zöld, egy cseppnyi kék,

egy felhő, hallgatag.

A Nagy Játékot néztem én

amint részekre hull,

s részekből égi ujjhegyen

éneklőn épül új.

Szitakötő jött, lángfehér
világból, nyugtalan,
de szárnya már szőtt új időt
égőn-nyugalmasan.

Futott a víz, futott a rét,
erdő futott. Nekem
ős múlt-gyökérrel tölgy megállt
álmos-szerelmesen.

Egy istennő mellém leült:

a Szépség Istene.

Szemében ébredt, álmodott

gyönyörű hit-mese.

Az istennő csend-kart kitárt.

Csillag intett nekem.

Szempárból szépség nevetett:

virágos végtelen.

Persze, mint mindig, este lett.

Volt-arany híd alatt

zokogta szín, jaj-vérvörös
a széttört szárnyakat.

Vízcseppbe nincs átköltözött.

Járt a holdlelkű nép,

s a látszat-köntösök mögött

várt rejtőző sötét.

Istennőm már nem volt sehol.

Hiánya itthagott.

Egy-egy fa...

Egy-egy fa teste, árnya: életed,
és világról vall, ha kérdezed.
Most is. Augusztus bánata velem.
Búcsú rozsdáll lankadt leveleken,
míg lent, a földben, ahol minden út
sötét, a sok-sok gyökér múltba fut.
Végtelenbe. Nem támad fel a holt,
ha jó is hinni: van-ná lesz a volt.
Mint lehetne? Égre néznek a fák,
de nem látnak egyetlenegy csodát,
amíg ti hány csodáról vallotok
jeléül, hogy értelmetek halott!
/S ha nem halott, - még halottabb nekem
hazuggá lett, számító értelem!/
Mindegy. Nyár sincs. Oly csüggedtek a fák!

Nincs-világban ijesztő némaság.
A zaj is némaság. Bomlott zene,
az is csak látszat-hangok erdeje,
az is csak kábít, az is nincs-et ad,
az is semmit villantó pillanatot.

Mindegy. Közöny nem hullat könnyeket,
s e Némaságnál nincs nagyobb beteg.
Tört ágak, ágak. Hát ez a világ?
Ennek álmodtam istencsillagát,
szívpirosát? Jóságtól meleget?
Eszméje csak Nincs-ben melengetett?

...csak Hercegnóm volt Szép, - és szép, ha hű
tokból kiszáll aranyláng-hegedű,
és szólni kezd, és hangjára a könny
fényvisszacseng, melengető öröm,
majd Égen Csillag, szívpirosa még
elalvás előtt mond remény-mesét...

Ó, mindegy, dal! Minden fa: életem.
Mind haldokló békét: Nincset terem,
Anyagba ördögített látszatot, -
nincs az Öröknél halottabb halott!

...csak Hercegnóm Szép, és az Szép, ha ég
Ég lesz, s csillag Csillagként mond mesét,
de nincs Ég, melyen Csillag felragyog,
s remény, ha volt is, már az is halott,
s Nagy Kör forog örök-kegyetlenül,
haldokló béke a szíven belül,
és búcsút rozsdáll nyárvégi levél,
lánghegedű alkonyaranyhoz ér,
dallam török, elcsillog a Világ,
mely nincs, nem is volt, fáradtak a fák,
nem érzitek, tudom, más ég velem,
fájdalmatlanul fájó végtelen,
egy-egy fa félénk árnyat tart elém,
kopott madár egy szobor kézfején,
kőtükörszemben volt-ének honol,

csillagpiros tűnődik valahol.

Az, hogy mi fáj...

Az, hogy mi fáj, elmondanám, de mégse
tudom. Ki tudná? Nézz kinyúló kézre,
mely tétova, tűnő, szegényke álom
lemondóan aranyló láthatáron!
Fáj, hogy a múlt tetteket sűg hiába:
nincs szív, fogékony, s az agy hozzá kába.
S ha volna tett, tűnődöm, mondd, mit érne?
Idő éget mindent feketeségbe.
Csak a Percen ülünk, e rozzant széken,

s minden vágyunkra ő felel: a Mégsem.
Fáj gyermekkorom, melyben sárga almák
illatával illant a gondtalanság.
Fáj, hogy a Szépben és Nemesben hittem,
s elbukott, nem lett Isten az az isten.
Ám mint lehetne? Az Örök Nincs foglya.
Látszat-létét velünk együtt zokogja.

Ó, nem az fáj, hogy tudom: nem szerettek!
Más jajdul itt: önmagát vesztett gyermek, -
futott volna glóriás csendbe, kékbe,
míg nyár piroslott, málna édessége,
ki, gyermekként, új messzeségbe látott,
s akit felnőtt annyiszor megalázott,
annyiszor bántott. Ülök rozzant széken,
a Percen, és szólnék, de az a Mégsem
nem engedi, ijesztget fehér holdnak
szeme, gúnyval olykor fölémhajlogat.

Ó, jó volna a Fájdalmat kitépni
szívből, agyból, s egykor-gyermekként nézni,
látni, elvágyni, s hinni, hogy az árnyak
félelmeim túl csillagok bevárnak,
hinni, bolondul: végül az a Csillag
mindenkinek örömet hozó színt ad.
Ó, álommúlt, hitetlen hittel itt benn!
Hol vagy, Csillag, isten helyett az Isten?!

Percen ülök, rozzant, szúette széken,
s gyűlöllek bár, gonosz, vigyorgó Mégsem,
Értelmetlen, érzem most, árnyak Árnya:
a te Törvényed vetül a Világra,
te vagy Örök, tőled pusztul a Szépség,
káros csírától beteg az Egészség,
feléd táru ki hús, vér, minden Ablak
neked fénylik, - de én, lásd, megtagadlak,
épp úgy, mint régen bennem az a gyermek
megtagadta hamis aranyszerelmed, -
akkor már inkább halálomig fájjon
e tagadás, - gyönyörű boldogságom,
Hűségem Hozzád, Csillag, kiben hittem,
Te, istenek közt az Egyetlen Isten!

Oláh Tamás

Megbékélve

Jobb lett volna maradni kisgyerekeknek,
mint hamis eszme gazdáját követni,
felnőtté válni, s testvért idegennek,
kit érdeke hajt győztesnek nevezni.
Jobb annak, ki marad lelki szegénynek,
s nem látja milyen, ki nem tud szeretni,
s hagyja, hogy a bosszú a jót gyalázza,
s az igazat megint a könny áztassa.

Élted egy darabja már bennem marad,
miképp én is múltadban benne élek.
Mit érsz, ha az ősi kapocs elszakad,
s haraggal elszáll a testből a lélek?
Vérem ereidben véreddel szalad.
Bérelt gyalázóktól többé nem félek,
az élet szab határt a végtelennek,
a szűk értelem mi még benne senyved.

Gyanakvás és szeretet bennünk sírva
küzdött, s nem tudtuk, hogy ami körülvesz
minket, ha legyőz, maradunk kifosztva.
Jót s rosszat mérlegre majd az Isten tesz.
Ne ítélj végleg el, kérlek zokogva,
a letagadott szeretet szegényünk lesz.
Tárd ki karod! Öleld át megbékélve,
boldogan, visszatért testvéred végre!

Nincs ki szóljon

Vak gyűlölet, mint kígyóban a méreg
terem, belénk mar s öl. Keserű napok
ravatalán életem hever. Álnok
tervek nyomán csak kapzsi gyönyör éled.

Pórázon tartott szavakba fül a tett,
nincs ki szóljon: állj, elég legyen végre!

Megkérdezze: ígéretük betöltve
miért nincs? Szent Igazság, Jog mivé lett?

Pénzisten rút trónja előtt görnyednek,
ragadós ujjai felénk nyúlkálnak,
halottainkról tépik le a leplet,

fenevadként már húsunkba harapnak,
vágyaik gaztetteket teremtenek

árnyékba úzva a kirabolt létet.

Kerekes Tamás

Bohémvilág Berlinben

(Rejtő Jenő életrajza alapján)

"Olvastam egy szórakozott turista lapját, amelyen ez állt: üdvözlöm Schaffhausenből, itt van Európa legnagyobb órája és a világ legponztosabb vízesése. Tyutyu"

Apró alakjával belesüppedt a páholyba,
lábai viszont magasra feltette az előtte
álló szék támlájára, miáltal láthatóvá vált
a vörös király, amint a cipőjén egy lyukon
mélabúsan kitekint, mint egy Héttoronyba
börtönzött rab szultán. Mert esős időben
Lajos egy kvart majort rakott a cipőbe
talpbélésnek, és ma a vörös királyt arccal
a föld felé helyezte el a sorrendben és
legalul. Vele fordult elő, hogy egész nap
sántított, és mint Pola Negri kiderítette,
renonsz volt a cipőjében. Nagyon
megdöbbenünk egy este, ijedten, némán
az ajtóra meredtünk, ahol megjelent Sir
Lajos, aki költő volt. Akkor láttuk először.
Pola Negri, aki szerette a rossz szóvic-
ceket mások rovására, azt mondta
később, hogy a költő síri látvány volt.
Valóban volt valami kísérteties Lajos
débutjében. Téli idején teniszcipőben,